



EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.7.2012
COM(2012) 407 final

2012/0199 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om et EU-initiativ vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033

{SWD(2012) 226 final}

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

De europæiske kulturhovedstæder blev lanceret i 1985 som et mellemstatsligt initiativ. I 1999 blev initiativet officielt lavet om til en fællesskabsaktion for at gøre det mere effektivt. Der blev indført nye kriterier og udvælgelsesprocedurer, der blev fastlagt en kronologisk liste over medlemsstaterne i den rækkefølge, hvori de var berettiget til at være værter for arrangementet, og der blev nedsat en europæisk jury af uafhængige eksperter til at vurdere ansøgningerne (Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 1419/1999/EF af 25. maj 1999 om en fællesskabsaktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2005-2019). I 2006 blev reglerne fornyet med henblik på at videreudvikle initiativets effektivitet gennem forbedring af konkurrencen mellem byerne og højnelse af ansøgningernes kvalitet. De nye regler indførte også forskellige foranstaltninger til at bistå byerne i forbindelse med deres forberedelser, herunder overvågning af processen (Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1622/2006/EF af 24. oktober 2006 om en fællesskabsaktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2007-2019).

Afgørelse nr. 1622/2006/EF udløber i 2019. For øjeblikket iværksættes konkurrencen om titlen seks år inden arrangementet, således at de udpegede byer har tilstrækkelig tid til at forberede sig inden det år, hvor de skal bære titlen. Det nye retsgrundlag for videreførelsen af de europæiske kulturhovedstæder bør derfor vedtages i 2013 for at sikre en glidende overgang i 2020.

2. EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

Kommissionens arbejde med forslaget om de europæiske kulturhovedstæder efter 2019 er baseret på en lang række input.

Siden 2007 har Kommissionen iværksat en ekstern og uafhængig evaluering af hver enkelt europæisk kulturhovedstad. Indtil videre er kulturhovedstæderne i perioden 2007-2010 blevet evalueret, og evalueringen for 2011 er under udarbejdelse. De europæiske kulturhovedstæder i perioden 1995-2004 blev eksternt evalueret i en enkelt rapport. Kommissionen har ligeledes iværksat en evaluering af de udvælgelses- og overvågningsprocedurer, der blev indført ved afgørelse nr. 1622/2006/EF.

Mellem den 27. oktober 2010 og den 12. januar 2011 blev der gennemført en onlinehøring, og der blev modtaget 212 svar. Denne onlinehøring blev efterfulgt af et offentligt møde, som fandt sted i Bruxelles den 2. marts 2011 med mere end 200 deltagere, heriblandt mange repræsentanter for offentlige myndigheder og organisationer.

Der blev også leveret vigtige input til refleksionerne over fremtiden for de europæiske kulturhovedstæder i den initiativrapport, som Regionsudvalget vedtog i februar 2012, og under den konference, der blev afholdt i Bruxelles i anledningen af 25-årsdagen for de europæiske kulturhovedstæder, som samlede mere end 50 tidligere, nuværende og fremtidige kulturhovedstæder og ansøgende byer og 500 deltagere.

Det er vigtigt at bemærke, at der på alle nøgleområder var god overensstemmelse mellem den dokumentation og de oplysninger, der blev indsamlet under evalueringerne, og de

synspunkter, som kom til udtryk i høringsprocessen. Dermed kunne Kommissionen drage flere vigtige erfaringer med betydning for de europæiske kulturhovedstæders fremtid.

Der er bred enighed om, at kulturhovedstæderne er et meget vellykket initiativ, og der er stærk støtte til videreførelsen heraf efter 2019. Det fremgår tydeligt, at de europæiske kulturhovedstæder er blevet et af de mest ambitiøse kulturinitiativer i Europa, både i formål og omfang. Det er også blevet et af Unionens mest synlige og prestigefyldte initiativer og sandsynligvis et af de initiativer, som de europæiske borgere værdsætter mest.

De europæiske kulturhovedstæder kan give mange fordele for de deltagende byer, når de er grundigt planlagt. Der er først og fremmest tale om en kulturel begivenhed, men der kan også være betydelige sociale og økonomiske fordele at hente, navnlig hvis arrangementet indgår i en langsigtet kulturbaseret udviklingsstrategi for byen og det omkringliggende område. Det bør ligeledes bemærkes, at selv om kun en by i hver medlemsstat kan være vært for arrangementet i et bestemt år, har konkurrencen en vigtig løftestangseffekt for udviklingen af nye og mere effektive politikker og strategier også i de byer, som ikke vinder titlen.

De europæiske kulturhovedstæder er samtidig en stor udfordring. Det er krævende at iscenesætte et helt års program med kulturelle aktiviteter, og visse kulturhovedstæder har haft mere held end andre med at udnytte titlens potentiale. Den største udfordring fremover vil derfor være at bygge videre på styrkerne i den eksisterende ordning og samtidig hjælpe de enkelte kulturhovedstæder med fuldt ud at udnytte titlens potentiale og optimere de kulturelle, økonomiske og sociale fordele.

På baggrund af resultaterne af evalueringerne og den offentlige høring har Kommissionen udpeget fem hovedudfordringer for byerne i forbindelse med deres forberedelser til at bære titlen:

- Den mest udbredte vanskelighed indtil nu har været de nationale og lokale politiske beslutningers indvirkning på budgettet, der skal være så stabilt som muligt i perioden mellem ansøgningsfasen og slutfaserne, samt politisk påvirkning af andre aspekter af arrangementets tilrettelæggelse. Den politiske opbakning er altafgørende, da de fleste midler er offentlige, og uden politisk opbakning kan en by ikke indgive en stærk ansøgning, men gennemførelsesteamets kunstneriske frihed skal samtidig respekteres for at sikre, at det bliver et troværdigt arrangementet.
- Evalueringerne har desuden vist, at den europæiske dimension ikke blev rigtig forstået i nogle af de tidligere kulturhovedstæder, og at denne dimension kunne have været mere tydelig.
- Flere byer har undladt at lade titlen indgå i en langsigtet strategi og har derfor haft vanskeligt ved at sikre varige gevinster ved titlen for byen.
- Der mangler stadig måleinstrumenter, som er etableret af byerne selv, og derfor mangler der primære oplysninger om titlens virkninger. Dette gør det vanskeligt at sammenligne kulturhovedstæderne, og erfaringsoverførslen svækkes.
- Endelig er der mange medlemsstater, som allerede har været værter for arrangementet ved flere anledninger, og nogle af disse har kun et begrænset antal realistiske kandidatbyer til så omfattende en begivenhed som den europæiske kulturhovedstad. At være vært for arrangementet kan have meget negative virkninger

for en by, som ikke har tilstrækkelige kapacitet hertil, og udpegelse af svage kulturhovedstæder medfører risiko for på lang sigt at skade den prestige og brandingværdi, der er knyttet til de europæiske kulturhovedstæder.

På denne baggrund blev der undersøgt tre muligheder for fremtiden for de europæiske kulturhovedstæder efter 2019:

- 1) at videreføre initiativet med et retsgrundlag, der svarer til den gældende afgørelse, hvortil der blot føjes en ny kronologisk liste over medlemsstater
- 2) at standse initiativet
- 3) at videreføre initiativet med et nyt retsgrundlag, som imødekommer udfordringerne i forbindelse med den gældende afgørelse. Yderligere to muligheder blev undersøgt under denne mulighed:
 - 3a) tilføjelse af en ny kronologisk liste over medlemsstater
 - 3b) titlen tildeles på grundlag af en åben konkurrence.

De forskellige kulturelle, økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger af hver mulighed blev undersøgt. Løsningsmulighederne blev derefter vurderet og opstillet i rangorden efter deres effektivitet med hensyn til opfyldelse af målene med de europæiske kulturhovedstæder, nyttevirkning, omkostninger og administrative byrder, sammenhæng med Unionens bredere politiske mål og synergi og komplementaritet med andre af Unionens mål og gennemførlighed.

Den løsningsmulighed, som samlet set fik den mest positive vurdering, var løsningsmulighed 3a, nemlig et nyt retsgrundlag med en kronologisk liste over medlemsstater. Denne løsningsmodel fik flere point end alle de andre løsningsmodeller og blev valgt som den foretrukne løsning.

Hovedresultaterne af evalueringerne og den offentlige høring samt de efterfølgende logiske skridt, der blev taget for at sammenligne løsningsmulighederne, opsummeres i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager dette forslag.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

De europæiske kulturhovedstæder har hjemmel i artikel 167 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Denne artikel giver EU mandat til at "bidrage til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet den respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv". Unionen skal ligeledes fremme "samarbejdet mellem medlemsstaterne" inden for kulturområdet og "om nødvendigt støtte og udbygge medlemsstaternes indsats".

I overensstemmelse med artikel 291 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bør den officielle udpegelse af de europæiske kulturhovedstæder, som formaliserer henstillingerne fra den europæiske jury af uafhængige eksperter, foretages af Kommissionen.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. De vigtigste gennemførelsesforanstaltninger i forbindelse med de europæiske

kulturhovedstæder træffes stadig på lokalt og nationalt plan. Evalueringerne og den offentlige høring har dog vist, at Unionen spiller en afgørende rolle i samordningen mellem medlemsstaterne og i sikringen af, at der anvendes fælles, klare og gennemsigtige kriterier, samt i forbindelse med udvælgelses- og overvågningsprocedurerne for de europæiske kulturhovedstæder. Unionen vil ligeledes støtte de udpegede byers forberedelser gennem henstillinger fra den europæiske jury, udveksling af bedste praksis mellem byerne og et finansielt bidrag i form af Melina Mercouri-prisen.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Som det allerede var tilfældet med afgørelse nr. 1622/2006/EF, har Kommissionens forslag ingen direkte budgetmæssige virkninger.

Den periode, som forslaget omfatter, er sammenfaldende med flere flerårige finansielle rammer. Hvad angår den finansielle ramme for 2014-2020 vil de finansielle aspekter i forbindelse med de europæiske kulturhovedstæder, herunder Melina Mercouri-prisen, udgifter til den europæiske jury, initiativets synlighed på europæisk plan og de nødvendige menneskelige ressourcer i Kommissionen til støtte for initiativet, være omfattet af programmet Et Kreativt Europa.

Hvad angår årene efter 2020 vil de juridiske og finansielle aspekter af de europæiske kulturhovedstæder være direkte knyttet til bestemmelserne i de fremtidige flerårige finansielle rammer, og de vil derfor blive behandlet inden for rammerne af de forskellige EU-programmer vedrørende kulturstøtte.

5. RESUMÉ AF AFGØRELSEN

På grundlag af resultaterne af evalueringerne og den offentlige høring fastholdes den nuværende ordnings centrale elementer og generelle opbygning i forslaget om de europæiske kulturhovedstæder efter 2019:

- Titlen tildeles stadig på grundlag af en kronologisk liste over medlemsstater. Denne rotationsordning viste sig at være den eneste ordning, som giver medlemsstaterne lige muligheder for at være værter for arrangementet, og sikrer en geografisk balance i placeringen af de europæiske kulturhovedstæder, og dermed giver Unionen mulighed for at fremhæve de europæiske kulturers mangfoldighed og den europæiske offentlighed mulighed for at opleve denne begivenhed tæt på, hvor de bor.
- Titlen vil fortsat være forbeholdt byer. Det vil stadig være muligt for byerne at inddrage det omkringliggende område med henblik på at nå et bredere publikum og forstærke virkningerne, selv om tidligere erfaringer har vist, at det er afgørende for en vellykket gennemførelse, at en enkelt by leder arrangementet.
- Tildelingen af titlen vil fortsat være baseret på et kulturprogram, som er tilrettelagt specifikt for det år, hvor byen bærer titlen, med henblik på at fremme en stærk europæisk dimension.
- Den todelte udvælgelsesproces, som gennemføres af en europæisk jury bestående af uafhængige eksperter, har vist sig at være retfærdig og gennemsigtig, og den vil blive

fastholdt. Den gav navnlig byerne mulighed for at forbedre deres ansøgninger i perioden mellem den foreløbige udvælgelse og den endelige udvælgelsesfase på grundlag af ekspertrådgivning fra juryen.

- Titlen tildeles fortsat for et helt år, så dens særlige og ambitiøse karakter fastholdes.

Samtidig foreslås der en række forbedringer med henblik på at imødekomme de problemer, der er opstået i forbindelse med den gældende afgørelse, og for at hjælpe byerne med at få mest muligt ud af titlen. De vigtigste ændringer, der indføres ved det nye retsgrundlag, er følgende:

- Kriterierne er blevet mere nøjagtige med henblik på at give kandidatbyerne bedre vejledning og mere målbare med henblik på at hjælpe juryen med udvælgelsen og overvågningen af byerne. Der er især blevet lagt vægt på at optimere initiativets potentielle løftestangseffekt med henblik på at stimulere langsigtede lokale og kulturbaserede udviklingsstrategier, sikre kandidatbyernes kapacitet til rent faktisk at gennemføre arrangementet, fremme kulturprogrammernes europæiske dimension og synlighed, sikre høj kvalitet i det kulturelle og kunstneriske indhold, fremme en bred deltagelse af lokalbefolkningen og forsøge at sikre budgetstabilitet og uafhængighed for de kunstneriske team.
- Betingelserne for Melina Mercouri-prisen er blevet strammet. Desuden vil prisen ikke længere blive udbetalt tre måneder inden begyndelsen af det år, hvor byen bærer titlen, men midt i det pågældende år, for at være sikker på, at byerne overholder deres forpligtelser, navnlig med hensyn til finansiering, programmering og EU's synlighed.
- Det anføres udtrykkeligt, at den europæiske jury ikke er forpligtet til at fremsætte positive henstillinger, hvis ingen af ansøgningerne opfylder kriterierne.
- De ledsageforanstaltninger, som skal støtte byerne under forberedelsesperioden efter deres udpegelse, er blevet styrket, så byerne får yderligere støtte og vejledning. Der er blevet indført yderligere et overvågningsmøde, jurymedlemmernes besøg i byerne vil blive mere systematiske, og udvekslingen af erfaringer og bedste praksis mellem tidligere, nuværende og fremtidige kulturhovedstæder og kandidatbyer vil blive styrket.
- Der er blevet indført nye evalueringskriterier for byerne, så der sikres et mere samlet overblik over titlens virkninger og tilvejebringes sammenlignelige oplysninger.
- Endelig foreslås det, at initiativet efter 2019 igen åbnes for deltagelse af kandidatlande og potentielle kandidatlande, som det var tilfældet indtil 2010. Erfaringerne fra bl.a. Sibiu i 2007 og Istanbul i 2010 har vist, at dette kan gavne både de berørte lande og Unionen.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

om et EU-initiativ vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 167, stk. 5, første led,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) tager sigte på en stadig snævrere sammenslutning mellem de europæiske folk og pålægger Unionen blandt andet at bidrage til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet den respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv. I denne forbindelse støtter og udbygger Unionen om nødvendigt medlemsstaternes indsats for at forbedre kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie.
- (2) I Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden², som blev godkendt ved Rådets resolution af 16. november 2007 om en europæisk kulturdagsorden³, fastlægges målene for Unionens fremtidige aktiviteter på kulturområdet. Disse aktiviteter skal fremme kulturel mangfoldighed og interkulturel dialog. De skal fremme kulturen som en katalysator for kreativitet som led i strategien for vækst og beskæftigelse og som et afgørende element i EU's eksterne forbindelser.
- (3) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1622/2006/EF af 24. oktober 2006 lancerede en fællesskabsaktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" for perioden 2007-2019⁴.

¹ EUT C , s. ...

² KOM(2007) 242 endelig.

³ EUT C 287 af 29.11.2007, s. 1.

⁴ EUT L 304 af 3.11.2006, s. 1.

- (4) Evalueringerne af de europæiske kulturhovedstæder og en offentlig høring om initiativets fremtid efter 2019 viste, at kulturhovedstæderne med tiden er blevet et af de mest ambitiøse kulturinitiativer i Europa og et af de initiativer, som de europæiske borgere værdsætter mest.
- (5) I tillæg til de oprindelige mål med de europæiske kulturhovedstæder, som var at fremhæve de europæiske kulturers rigdom og mangfoldighed og deres fælles træk samt fremme større gensidig forståelse mellem de europæiske borgere, har de byer, som har båret titlen tilføjet en ny dimension ved at bruge titlens løftestangseffekt til at stimulere byernes generelle udvikling.
- (6) Disse mål er fuldt ud i overensstemmelse med målene i programmet Et Kreativt Europa⁵, som tager sigte på at fremme europæisk kulturel og sproglig mangfoldighed og styrke konkurrenceevnen i de kulturelle og kreative sektorer med henblik på at støtte intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.
- (7) Evalueringerne og den offentlige høring viste, at de europæiske kulturhovedstæder har mange potentielle fordele, når de er grundigt planlagt. Der er først og fremmest tale om et kulturinitiativ, men der kan også drages betydelige sociale og økonomiske fordele, navnlig hvis initiativet indgår i en langsigtet kulturbaseret udviklingsstrategi for byen.
- (8) De europæiske kulturhovedstæder er samtidig en stor udfordring. Det er krævende at iscenesætte et helt års program med kulturelle aktiviteter, og visse kulturhovedstæder har haft mere held end andre med at udnytte titlens potentiale. Initiativet bør derfor styrkes for at hjælpe byerne med at få mest muligt ud af titlen.
- (9) Titlen som europæisk kulturhovedstad er fortsat forbeholdt byer, men med henblik på at nå et bredere publikum og forstærke virkningerne, har de udpegede byer stadig mulighed for at inddrage det omkringliggende område.
- (10) Tildelingen af titlen som europæisk kulturhovedstad bør fortsat være baseret på et kulturprogram, som er tilrettelagt specifikt for det år, hvor byen bærer titlen, og have en meget stærk europæisk dimension, men programmet skal samtidig være et led i en langsigtet strategi.
- (11) Den todelte udvælgelsesproces, som gennemføres af en europæisk jury bestående af uafhængige eksperter på grundlag af den kronologiske liste over medlemsstater, har vist sig at være retfærdig og gennemsigtig. Den gav byerne mulighed for at forbedre deres ansøgninger i perioden mellem den foreløbige udvælgelse og den endelige udvælgelsesfase på grundlag af ekspertrådgivning fra juryen og sikrede en rimelig fordeling af kulturhovedstæderne mellem medlemsstaterne.
- (12) Kriterierne bør være mere nøjagtige med henblik på at give kandidatbyerne bedre vejledning og mere målbare med henblik på at hjælpe juryen med udvælgelsen og overvågningen af byerne. De bør navnlig styrke de varige gevinster ved titlen ved at belønne byer, som har udviklet en langsigtet kulturpolitisk strategi.

⁵ KOM(2011) 785 endelig.

- (13) Forberedelsesfasen mellem udpegelsen af en by og det år, hvor byen bærer titlen, er af afgørende betydning for en vellykket gennemførelse af arrangementet. Der er bred enighed blandt de interesserede parter om, at de ledsageforanstaltninger, der er indført ved afgørelse nr. 1622/2006/EF, har været meget gavnlige for byerne. Disse foranstaltninger bør videreudvikles, navnlig ved hjælp af hyppigere overvågningsmøder og besøg af jurymedlemmerne i byerne og gennem en endnu bedre erfaringsudveksling mellem tidligere, nuværende og fremtidige kulturhovedstæder og kandidatbyer.
- (14) Melina Mercouri-prisen, som kan tildeles af Kommissionen, har fået en stærk symbolværdi, som rækker langt videre end prisens faktiske størrelse. For at sikre at de udpegede byer opfylder deres forpligtelser, bør betingelserne for udbetalingen af prisen imidlertid gøres strengere og mere klare.
- (15) Det er vigtigt, at byerne i al deres kommunikation gør det klart, at de europæiske kulturhovedstæder er et EU-initiativ.
- (16) Kommissionens evalueringer af resultaterne af tidligere europæiske kulturhovedstæder giver ingen primære oplysninger om titlens virkninger og er baseret på oplysninger, der er indsamlet på lokalt plan. Byerne bør derfor selv være hovedaktører i evalueringsprocessen og etablere effektive måleinstrumenter.
- (17) Erfaringerne fra blandt andet Sibiu i 2007 og Istanbul i 2010 har vist, at kandidatlandenes deltagelse kan bidrage til at bringe disse lande tættere på Unionen ved at fremhæve de europæiske kulturers fælles træk. De europæiske kulturhovedstæder bør derfor igen åbnes for deltagelse af kandidatlande og potentielle kandidatlande efter 2019.
- (18) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne afgørelse og især bestemmelserne om udpegelse af de europæiske kulturhovedstæder bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser.
- (19) Afgørelse nr. 1622/2006/EF bør ophæves og afløses af nærværende afgørelse. Bestemmelserne i afgørelse 1622/2006/EF bør dog stadig finde anvendelse på alle de europæiske kulturhovedstæder, der allerede er udpeget eller er ved at blive udpeget for perioden frem til 2019.
- (20) Målene for denne afgørelse kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, og kan derfor på grund af nødvendigheden af fælles, klare og gennemsigtige kriterier og procedurer for udvælgelsen og overvågningen af de europæiske kulturhovedstæder samt en stærkere samordning mellem medlemsstaterne bedre nås på EU-plan; Unionen derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne afgørelse ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Genstand

Ved denne afgørelse iværksættes et EU-initiativ vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033

Artikel 2

Mål

1. Initiativets generelle mål er følgende:
 - a) at bevare og fremme de europæiske kulturers mangfoldighed og fremhæve deres fælles træk
 - b) at fremme kulturens bidrag til byudvikling på lang sigt.
2. Initiativets specifikke mål er følgende:
 - a) at øge udvalget, mangfoldigheden og den europæiske dimension af byernes kulturudbud, bl.a. gennem tværnationalt samarbejde
 - b) at forbedre adgangen til og deltagelsen i kulturellevet
 - c) at styrke den kulturelle sektors kapacitet og dens forbindelser med andre sektorer
 - d) at styrke byernes internationale profil ved hjælp af kulturtiltag.

Artikel 3

Adgang til initiativet

1. Byer i medlemsstaterne kan udpeges til europæisk kulturhovedstad i ét år i den rækkefølge, der fremgår af bilaget.

Udpegelsen gælder for højst én by i hver af de medlemsstater, der er anført i bilaget.
2. Når et land tiltræder Unionen efter vedtagelsen af denne afgørelse, ajourføres listen i bilaget tilsvarende. Byerne i det pågældende land kan dermed udpeges til europæisk kulturhovedstad i henhold til de samme regler og procedurer, der gælder for andre medlemsstater.

Lande, som tiltræder Unionen efter den 31. december 2026, tilføjes ikke til listen, da konkurrencen om titlen iværksættes seks år inden arrangementet, således at de udvalgte byer har tilstrækkelig tid til at forberede sig efter deres udpegelse.

Listen ajourføres ikke, hvis en by i et tiltrædende land allerede er blevet udpeget til europæisk kulturhovedstad i perioden 2020-2033 i henhold til reglerne og procedurerne for kandidatlande og potentielle kandidatlande, jf. stk. 3.

3. Byer i kandidatlande og potentielle kandidatlande har ligeledes mulighed for at ansøge om titlen som europæisk kulturhovedstad inden for rammerne af en konkurrence, som afholdes hvert tredje år sideløbende med udvælgelsesprocessen i de to medlemsstater, der er anført i bilaget.

De særlige bestemmelser for byer i kandidatlande og potentielle kandidatlande er fastlagt i artikel 10.

Artikel 4

Ansøgninger

1. Konkurrencen om titlen som europæisk kulturhoved er kun åben for byer. Kandidatbyer kan inddrage det omkringliggende område. Ansøgningerne skal indgives under navnet på den ledende by, og hvis den udpeges, er det den pågældende by, som bærer titlen.
2. Kommissionen udarbejder på grundlag af udvælgeskriterierne i artikel 5 en fælles ansøgningsformular, som skal anvendes af alle kandidatbyer.
3. Ansøgningerne skal bygge på et kulturprogram med en stærk europæisk dimension. Programmet er af mindst ét års varighed og udarbejdet specifikt til det år, hvor titlen som europæiske kulturhovedstad bæres, i overensstemmelse med kriterierne i artikel 5. Det skal dog indgå i en langsigtet strategi for kulturudvikling i byen.

Artikel 5

Kriterier

Kriterierne for vurdering af ansøgninger er inddelt i seks kategorier: langsigtet strategi, gennemførelseskapacitet, det kulturelle og kunstneriske indhold, den europæiske dimension, rækkevidde og forvaltning.

1. For så vidt angår den langsigtede strategi vurderes følgende faktorer:
 - a) den strategi for kulturudvikling i byen, som findes på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen, herunder planer for kulturforvaltning og opretholdelse af kulturelle aktiviteter efter det år, hvor titlen bæres
 - b) planer for styrkelse af den kulturelle sektors kapacitet
 - c) planer for styrkelse af de langsigtede forbindelser mellem den kulturelle sektor og de økonomiske og sociale sektorer i byen
 - d) de forventede langsigtede kulturelle, sociale og økonomiske virkninger, som titlen vil have for byen

- e) planer for overvågning og evaluering af titlens virkninger for byen.
2. For så vidt angår gennemførelseskapacitet skal kandidatbyerne godtgøre, at:
- a) ansøgningen har politisk opbakning på tværs af de politiske partier
 - b) byen råder over eller vil råde over tilstrækkelig bæredygtig infrastruktur til at være vært for arrangementet.
3. For så vidt angår det kulturelle og kunstneriske indhold vurderes følgende faktorer:
- a) en klar og sammenhængende kunstnerisk vision for kulturprogrammet for det pågældende år
 - b) inddragelse af lokale kunstnere og kulturorganisationer i udformningen og gennemførelsen af kulturprogrammet
 - c) udvalget og mangfoldigheden af de foreslåede aktiviteter og deres overordnede kunstneriske kvalitet
 - d) evnen til at kombinere lokal kulturarv og traditionelle kunstformer med nye, innovative og eksperimenterende kulturelle udtryksformer.
4. For så vidt angår den europæiske dimension vurderes følgende faktorer:
- a) omfanget og kvaliteten af aktiviteter, der fremmer Europas kulturelle mangfoldighed
 - b) omfanget og kvaliteten af aktiviteter, der fremhæver fælles træk ved de europæiske kulturer, den europæiske kulturarv og historie og europæisk integration
 - c) omfanget og kvaliteten af aktiviteter med deltagelse af europæiske kunstnere, samarbejde med arrangører eller byer i andre lande og tværnationale partnerskaber
 - d) strategi for at tiltrække den brede europæiske offentligheds interesse.
5. For så vidt angår rækkevidde vurderes følgende faktorer:
- a) inddragelse af lokalbefolkningen og civilsamfundet i forberedelsen af ansøgningen og gennemførelsen af "Den Europæiske Kulturhovedstad"
 - b) etablering af nye og bæredygtige muligheder for, at et stort antal borgere kan opleve og deltage i kulturelle aktiviteter, navnlig unge, marginaliserede og dårligt stillede, herunder mindretal. Der skal så vidt muligt også tages særligt hensyn til adgangen til disse aktiviteter for handicappede og ældre
 - c) den samlede strategi for publikumsudvikling og navnlig forbindelse med uddannelsessektoren og deltagelse af skoler.
6. For så vidt angår forvaltning vurderes følgende faktorer:

- a) gennemførligheden af det foreslåede budget. Budgettet skal dække udgifter under forberedelsesfasen, i det år, hvor titlen bæres, og udgifter i forbindelse med opfølgingsaktiviteter
- b) den påtænkte forvaltningsstruktur og det organ, der varetager gennemførelsen af "Den Europæiske Kulturhovedstad"
- c) udnævnelsesproceduren for den kunstneriske leder og vedkommendes ansvarsområde
- d) kommunikationsstrategien, som skal være omfattende og fremhæve, at de europæiske kulturhovedstæder er et EU-initiativ.

Artikel 6

Europæisk jury

1. Der oprettes en europæisk jury bestående af uafhængige eksperter (i det følgende benævnt "den europæiske jury") til gennemførelse af udvælgelses- og overvågningsprocedurerne.
2. Den europæiske jury består af 10 medlemmer. De skal være statsborgere i Unionen. De skal være uafhængige eksperter med en betragtelig erfaring og ekspertviden fra den kulturelle sektor, kulturudvikling af byer eller tilrettelæggelse af "Den Europæiske Kulturhovedstad". De skal ligeledes være i stand til afsætte et passende antal arbejdsdage pr. år til at arbejde for den europæiske jury.

Kommissionen foretager en foreløbig udvælgelse af en pulje af potentielle jurymedlemmer på baggrund af en indkaldelse af interessetilkendegivelser. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen vælger derefter hver tre eksperter fra denne pulje og udnævner dem i overensstemmelse med deres respektive procedurer. Regionsudvalget vælger én ekspert og udnævner vedkommende i overensstemmelse med sin procedure.

Institutionerne og organet drager omsorg for, at kompetencerne hos de eksperter, som de udnævner, er så komplementære som muligt, og at disse eksperter er udvalgt fra et geografisk afbalanceret udsnit.

Den europæiske jury udpeger selv sin formand.

3. Medlemmerne af den europæiske jury udnævnes for en periode på tre år. Til den første jury, der etableres efter denne afgørelse, udnævner Europa-Parlamentet dog sine tre eksperter for tre år, Rådet for ét år, Kommissionen for to år, og Regionsudvalget udnævner sin ekspert for ét år, så der sikres en gradvis udskiftning af jurymedlemmerne, og man dermed undgår at miste erfaringer og knowhow, som ville være gået tabt, hvis alle jurymedlemmerne blev udskiftet samtidig.
4. Den europæiske jurys medlemmer skal oplyse enhver eksisterende eller potentiel interessekonflikt i relation til en bestemt kandidatby. Hvis et jurymedlem fremsætter en sådan erklæring, eller hvis der opdages en interessekonflikt, deltager det pågældende jurymedlem ikke i udvælgelsesproceduren for den berørte medlemsstat

eller i påkommende tilfælde i udvælgelsesproceduren for det berørte kandidatland eller potentielle kandidatland. Det pågældende jurymedlem erstattes ikke i forbindelse med denne procedure, og udvælgelsen gennemføres af de øvrige medlemmer af den europæiske jury.

5. Den europæiske jurs rapporter offentliggøres på Kommissionens websted.

Artikel 7

Indgivelse af ansøgninger i medlemsstaterne

1. Den enkelte medlemsstat er ansvarlig for tilrettelæggelsen af konkurrencen mellem sit lands byer i henhold til listen i bilaget.
2. Medlemsstaterne offentliggør en indkaldelse af ansøgninger seks år inden det år, hvor de skal være værter for arrangementet.

Ved indkaldelsen af ansøgninger fra kandidatbyer anvendes den i artikel 4, stk. 2, omhandlede fælles ansøgningsformular.

Fristen for indgivelse af ansøgninger er ti måneder regnet fra offentliggørelsen af indkaldelsen af ansøgninger.

3. Den berørte medlemsstat giver Kommissionen meddelelse om ansøgningerne.

Artikel 8

Foreløbig udvælgelse i medlemsstaterne

1. Den berørte medlemsstat indkalder fem år inden det år, hvor den skal være vært for arrangementet, den europæiske jury og kandidatbyerne til et møde med henblik på at foretage en foreløbig udvælgelse.
2. Den europæiske jury vurderer ansøgningerne ud fra kriterierne i artikel 5. Juryen udarbejder en liste over indstillede byer, hvis ansøgninger skal undersøges nærmere, og en rapport om alle kandidatbyers ansøgninger samt henstillinger til byerne på listen.
3. Den europæiske jury sender sin rapport til den berørte medlemsstat og Kommissionen. Hver berørt medlemsstat godkender formelt listen over indstillede byer på grundlag af juryens rapport.

Artikel 9

Udvælgelse i medlemsstaterne

1. De indstillede byer på listen udarbejder deres endelige ansøgninger i henhold til kriterierne og de henstillinger, som juryen har fremsat under mødet om den foreløbige udvælgelse, og sender disse til den berørte medlemsstat, som herefter fremlægger dem for Kommissionen.

2. Ni måneder efter mødet om den foreløbige udvælgelse indkalder de berørte medlemsstater den europæiske jury og de indstillede byer til et møde med henblik på at foretage den endelige udvælgelse.
3. Den europæiske jury evaluerer de endelige ansøgninger.
4. Den europæiske jury udarbejder en rapport om ansøgningerne med en henstilling vedrørende udpegelse af én by i den berørte medlemsstat som europæisk kulturhovedstad. Hvis ingen af byerne opfylder kriterierne, kan den europæiske jury anbefale, at titlen ikke tildeles i det pågældende år.

Rapporten omfatter endvidere henstillinger til den udvalgte by om, hvilke fremskridt der skal gøres inden det år, hvor byen skal bære titlen.

Rapporten sendes til den berørte medlemsstat og til Kommissionen. Den offentliggøres på Kommissionens websted.

Artikel 10

Bestemmelser vedrørende kandidatlande og potentielle kandidatlande

1. Kommissionen er ansvarlig for tilrettelæggelse af konkurrencen mellem byer i kandidatlande og potentielle kandidatlande.
2. Seks år inden arrangementet offentliggør Kommissionen en indkaldelse af ansøgninger i *Den Europæiske Unions Tidende*. Denne indkaldelse er åben for alle kandidatlande og potentielle kandidatlande, såfremt disse lande på tidspunktet for dens offentliggørelse deltager i programmet Et Kreativt Europa eller i efterfølgende EU-programmer vedrørende kulturstøtte.

For at sikre samme vilkår som for byer i medlemsstaterne kan en by kun deltage i én konkurrence for byer i kandidatlande og potentielle kandidatlande i perioden 2020-2033, og en by, der har deltaget i en sådan konkurrence, kan inden for den samme periode ikke deltage i en efterfølgende konkurrence i en ny medlemsstat efter reglerne i artikel 3, stk. 2.

For at sikre samme vilkår som for medlemsstaterne kan hvert kandidatland eller potentielt kandidatland kun være vært for arrangementet én gang i perioden 2020-2033. Byer i lande, som allerede har været værter for arrangementet, kan derfor ikke deltage i efterfølgende konkurrencer inden for den samme periode.

3. Kravene i artikel 4 og kriterierne i artikel 5 finder anvendelse på kandidatlande og potentielle kandidatlande.
4. Fem år inden arrangementet foretager den europæiske jury en foreløbig udvælgelse på grundlag af den i artikel 4, stk. 2, omhandlede ansøgningsformular. Der afholdes intet møde med kandidatbyerne.

Den europæiske jury vurderer ansøgningerne ud fra kriterierne. Juryen udarbejder en liste over indstillede byer, hvis ansøgninger skal undersøges nærmere, og en rapport

om alle kandidatbyers ansøgninger samt henstillinger til byerne på listen. Rapporten sendes til Kommissionen og offentliggøres på Kommissionens websted.

5. De indstillede byer udarbejder deres endelige ansøgninger i henhold til kriterierne og de henstillinger, der er blevet fremsat i forbindelse med den foreløbige udvælgelse, og sender disse til Kommissionen.

Ni måneder efter den foreløbige udvælgelse indkalder Kommissionen den europæiske jury og de indstillede byer til et møde i Bruxelles for at foretage den endelige udvælgelse.

Den europæiske jury evaluerer de endelige ansøgninger.

Juryen udarbejder en rapport om de indstillede byers ansøgninger med en henstilling vedrørende udpegelse af højst én by i et kandidatland eller potentielt kandidatland som europæisk kulturhovedstad. Hvis ingen af byerne opfylder kriterierne, kan den europæiske jury anbefale, at titlen ikke tildeles i det pågældende år.

Rapporten indeholder desuden henstillinger til den udvalgte by om, hvilke fremskridt der skal gøres inden det år, hvor byen skal bære titlen.

Rapporten sendes til Kommissionen og offentliggøres på Kommissionens websted.

Artikel 11

Udpegelse

Kommissionen udpeger ved hjælp af gennemførelsesretsakter officielt de europæiske kulturhovedstæder under hensyntagen til henstillingerne fra den europæiske jury. Kommissionen informerer Europa-Parlamentet, Rådet og Regionsudvalget om udpegelsen.

Artikel 12

Samarbejde mellem de udpegede byer

1. De byer, der er blevet udpeget til europæiske kulturhovedstæder i det samme år skal søge at udvikle forbindelser mellem deres kulturprogrammer.
2. Samarbejdet vurderes i forbindelse med overvågningsproceduren i artikel 13.

Artikel 13

Overvågning

1. Den europæiske jury overvåger forberedelserne i de europæiske kulturhovedstæder og yder støtte og vejledning fra det tidspunkt, hvor de er udpeget og indtil det år, hvor de bærer titlen.
2. Kommissionen indkalder i denne henseende den europæiske jury og de udpegede byer til tre møder. Det første møde finder sted tre år inden det år, hvor de skal bære

titlen. Det andet møde finder sted atten måneder inden det år, hvor de skal bære titlen, og det tredje møde finder sted to måneder inden det år, hvor de skal bære titlen. Den berørte medlemsstat eller det berørte land kan udpege en observatør til disse møder.

Byerne udarbejder en statusrapport, som forelægges Kommissionen seks uger inden hvert møde.

Den europæiske jury vurderer på disse møder forberedelserne og rådgiver med henblik på at hjælpe byerne med at udvikle et program af høj kvalitet og en effektiv strategi. Juryen lægger særlig vægt på de henstillinger, der er fremsat i udvælgelsesrapporten og i de tidligere overvågningsrapporter.

3. Efter hvert møde udarbejder den europæiske jury en rapport om forberedelserne og de foranstaltninger, der bør træffes.

Overvågningsrapporten sendes til Kommissionen, de berørte byer og de berørte medlemsstater eller det berørte land. De offentliggøres også på Kommissionens websted.

4. Kommissionen kan ud over overvågningsmøderne tilrettelægge besøg i de udpegede byer for den europæiske jury, når det er nødvendigt.

Artikel 14

Pris

1. Den periode, som denne afgørelse omfatter, er sammenfaldende med flere flerårige finansielle rammer. For hver af disse flerårige finansielle rammer undersøger Kommissionen muligheden for at tildele de udpegede byer en økonomisk pris til ære for Melina Mercouri. De juridiske og finansielle aspekter af prisen behandles inden for rammerne af det respektive EU-program vedrørende kulturstøtte.
2. Hvis kravene i stk. 1 er opfyldt, og Melina Mercouri-prisen tildeles en udpeget by, kommer prisen til udbetaling senest ved udgangen af juni måned i det år, hvor titlen bæres, forudsat at byen opfylder de forpligtelser, der blev indgået i ansøgningsfasen, og at alle henstillinger fremsat af den europæiske jury i dens udvælgelses- og overvågningsrapporter er gennemført.

Forpligtelser, der er indgået i ansøgningsfasen, betragtes som opfyldt af den udpegede by, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer i programmet og strategien i tidsrummet mellem ansøgningsfasen og det år, hvor byen bærer titlen, navnlig med hensyn til følgende:

- a) at der har været budgetstabilitet i perioden mellem udpegelsen af byen og begyndelsen af det år, hvor byen bærer titlen
- b) at det kunstneriske teams uafhængighed respekteres
- c) at den endelige version af kulturprogrammet har en tilstrækkelig stærk europæisk dimension

- d) at det fremgår tydeligt af byens kommunikationsstrategi og kommunikationsmateriale, at de europæiske kulturhovedstæder er et EU-initiativ
- e) at der foreligger planer for overvågning og evaluering af titlens virkninger for byen.

Artikel 15

Bestemmelser om den praktiske gennemførelse

Kommissionen skal navnlig:

- a) sikre den overordnede sammenhæng i initiativet
- b) sikre koordinering mellem medlemsstaterne og den europæiske jury
- c) udarbejde retningslinjer til støtte for udvælgelses- og overvågningsprocedurerne på baggrund af målene og kriterierne og i tæt samarbejde med den europæiske jury
- d) bistå den europæiske jury
- e) offentliggøre alle relevante oplysninger og bidrage til synligheden af initiativet på europæisk plan
- f) fremme udvekslingen af erfaringer og bedste praksis mellem tidligere, nuværende og fremtidige kulturhovedstæder og kandidatbyer.

Artikel 16

Evaluering

1. Evalueringen af resultaterne af "Den Europæiske Kulturhovedstad" henhører under den pågældende bys ansvar.

Kommissionen udarbejder fælles retningslinjer og indikatorer for byerne på grundlag af initiativets mål og kriterier med henblik på at sikre en sammenhængende tilgang til evalueringsproceduren.

Byen sender sin evalueringsrapport til Kommissionen senest den 31. oktober i året efter det år, hvor titlen bæres. Kommissionen offentliggør rapporterne.

2. Kommissionen iværksætter i tillæg til byernes egne evalueringer regelmæssigt en eksternt og uafhængig evaluering af resultaterne af de europæiske kulturhovedstæder. Kommissionens evalueringer lægger vægt på at betragte alle de tidligere kulturhovedstæder i en europæisk sammenhæng, hvilket gør det muligt at sammenligne dem og drage nyttige erfaringer for de fremtidige kulturhovedstæder og for alle europæiske byer.

I forbindelse med de eksterne og uafhængige evalueringer vurderes initiativet "Den Europæiske Kulturhovedstad" i sin helhed, herunder effektiviteten af procedurerne vedrørende forvaltningen af initiativet, initiativets virkninger, og hvordan det kan forbedres.

Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet, Rådet og Regionsudvalget:

- a) en første foreløbig evalueringsrapport senest den 31. december 2024
- b) en anden foreløbig evalueringsrapport senest den 31. december 2029
- c) en efterfølgende evalueringsrapport senest den 31. december 2034.

Artikel 17

Ophævelse og overgangsbestemmelser

Afgørelse nr. 1622/2006/EF ophæves. Bestemmelserne i nævnte afgørelse finder dog stadig anvendelse på byer, der er blevet udpeget eller er ved at blive udpeget til europæiske kulturhovedstæder i årene fra 2012 til 2019.

Artikel 18

Denne afgørelse træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

BILAG

Rækkefølge for udpegelse af europæiske kulturhovedstæder

2020	Kroatien ⁶	Irland	Kandidatland eller potentielt kandidatland
2021	Rumænien	Grækenland	... ⁷
2022	Litauen	Luxembourg	
2023	Ungarn	Det Forenede Kongerige	Kandidatland eller potentielt kandidatland
2024	Estland	Østrig	
2025	Slovenien	Tyskland	
2026	Slovakiet	Finland	Kandidatland eller potentielt kandidatland
2027	Letland	Portugal	
2028	Tjekkiet	Frankrig	
2029	Polen	Sverige	Kandidatland eller potentielt kandidatland
2030	Cypern	Belgien	
2031	Malta	Spanien	
2032	Bulgarien	Danmark	Kandidatland eller potentielt kandidatland
2033	Nederlandene	Italien	

⁶ Med forbehold af Kroatiens tiltrædelse i 2013.

⁷ Tredje kolonne af listen i bilaget ajourføres, hvis nye lande tiltræder Unionen efter vedtagelsen af denne afgørelse. De opføres i den rækkefølge, hvori de tiltræder. Der afsættes mindst seks år fra det tidspunkt, hvor landet tiltræder Unionen, til begyndelsen af det år, hvor landet skal være vært for arrangementet, således at der er tilstrækkelig tid til udvælgelses- og overvågningsprocedurerne. Der må i et givet år aldrig være flere end tre europæiske kulturhovedstæder. Hvis to eller flere lande tiltræder Unionen på samme tidspunkt, og der ikke kan opnås enighed mellem de berørte lande om rækkefølgen af deres deltagelse, gennemfører Rådet en lodtrækning.